Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Pátek, 17 Květen 2024 12:00

Hodnocení desek – podle mého názoru jedna z nejdůležitějších a snad i nejzajímavějších aktivit, kterou si momentálně na FOLKtimu držíme – ukončilo 31. března 2024 svůj 16. ročník. Tedy **Hodnocení za rok 2023** . Šéfredaktorka Dženxa stručně a pohotově zveřejnila **příspěvek** o dokončeném ročníku již 8. dubna; na mně je teď pokusit se s větším odstupem napsat nějaký delší text.

Začnu konstatováním, že letos bylo hodnoceno
50 desek
. Myslím, že to je hezký počet: zatím se zdá, že v našich žánrech je více ohrožen fyzický nosič, než album jako smysluplná sestava samostatných písní, která může (a měla by) pouhý součet těchto písní nějak přesahovat. Padesát hodnocených desek znamená o jednu více než loni a při pohledu do minulosti narazíme teprve v roce 2019 na větší počet alb účastnících se Hodnocení desek (52).

Vítěze již všichni znáte - **Ondřej Fencl & Hromosvod**: ***Sen nenasytných kluků***. Mé krátké slovní hodnocení už Dženxa použila ve výše zmíněném příspěvku, tak ze svého pohledu na věc dodám pouze to, že ačkoliv nepovažuji
Sen nenasytných kluků
za nejlepší album loňského roku, do nějakého mého osobního shortlistu (tedy dle vzoru Andělů nejlepší sedmičky desek) za rok 2023 by se určitě vešlo a úspěch v Hodnocení desek mu tedy rozhodně přeji. Sestava Hromosvodu doprovázející Ondru Fencla hrajícího již převážně na piano a klávesy zůstala stejná jako na předchozí desce
Na kraji nebe
, kterou tato parta vydala v roce 2020, tedy Vojtěch Jindra (elg, acg, uke, voc), Hana Kašpárek Vyšínská (vi, voc), Jaryn Janek (basg, voc) a Tomáš Marek (ds, voc). Nepouštějí se ani do žádných výletů jinými hudebními krajinami než před třemi lety, kdy skončili v našem Hodnocení desek na 6. – 8. místě. Co způsobilo jejich posun na samý vrchol? Teoreticky to mohly být tři vlivy: hodnotitelé si zvykli na jejich hudbu, začala se jim prostě (ještě víc) líbit. Nebo je album
Sen nenasytných kluků
silnější. Nebo byla v roce 2023 slabší konkurence než v roce 2020. Řekl bych, že v praxi to bude nějaká směs všech tří vlivů. Prvním z nich jsem nechtěl nějak zpochybňovat kolegy hodnotitele: je známé, že pokud si kapela dlouhodobě drží to své, tak pokud není úplně mimo, její váha rozhodně stoupá. Je to tak a je to v pořádku. Albům
Na kraji nebe
i
Sen nenasytných kluků
jsem sice oběma dal osmičku, ale myslím, že druhé z nich přece jen o trošku silnější je: mnou již zmíněná a chvályhodná snaha mít svůj folkpop zase o kus dokonalejší ze všech možných úhlů pohledu je tu znát. No a ačkoliv rozdíl v průměru obdržených bodů v roce 2020 (8,00) a

loni (8,82) je pro posun na vrchol zásadní, přesto si myslím, že nějakou roli mohlo hrát i to, že ročník 2020 byl velmi silný a ročník 2023 ne snad slabý, ale řekněme průměrný. (Koneckonců, vítězné album ročníku 2020, tedy
Ivo Cicvárek a Velký svět
:
Padá
, zvítězilo s průměrným bodovým hodnocením 9,36.)

Zajímavostí hodnoceného ročníku je podle mého názoru to, že nikdo nemůže říct, že se ve FOLKtimu opičíme. Nebo abych to řekl méně školácky: další dvě možné „ankety“ se kterými rád Hodnocení desek FT porovnávám – a udělám to i letos – album
Sen nenasytných kluků
vůbec nevzaly v potaz. Tedy v
Andělech 2023
možná mohla být naše vítězná deska „už“na 8. místě, ale to se nikdy nikdo nedozví. Ale v
Anketě Radia Proglas
se mezi prvními dvaceti alby vůbec neobjevila.

Zcela jinak je to s dalšími třemi deskami na žebříčku Hodnocení desek, což jsou
Bratři Ebenové
:
Co my víme
(8,73 bodu),
Marie Puttnerová
:
Laila tov
(8,67 bodu) a
Pavel Čadek
:
Stepní vlk
(8,60 bodu). Přesně tyto desky byly nominovány na Anděly za folk 2023, včetně vítězné
Laila tov
. A v Anketě Radia Proglas se všechny tyto tři desky umístily v první desítce (1. –
Laila tov
; 3. –
Co my víme
; 7. –
Stepní vlk
). Současně se domnívám, že tyto čtyři desky tvoří užší špičku
Hodnocení desek 2023

; mezery mezi nimi jsou opravdu těsné, vždy menší než desetina bodu. Dál už jsou odstupy větší a celkem stejnoměrné, takže před stanovením širší špičky opět ocituji Jirku moravského Brabce: „
Dá se říci, že bodového výsledku 8 a více dosáhnou desky výtečné…“
Takové máme v našem žebříčku ještě další čtyři: 5.
Čundrgrund
:
Live 1976-1978
(8,38 bodu); 6.
Mrakoplaš
:
Tichá radost
(8,18 bodu); 7.-8.
Jiří Žáček,
Slávek Janoušek
:
Život je krátký
a
Ivan Hlas Trio
:
Pramínek času
(shodně 8,00 bodů). I v širší špičce se s Anděly 2023 potkáváme velmi dobře: alba
Tichá radost
a
Život je krátký
se propracovala do shortlistu, ze kterého se vybíralo ve druhém kole, přičemž zbylé dvě desky se Andělů nemohly účastnit kvůli pravidlu o povinném procentu zcela nových, nikdy nevydaných písní. Průnik se špičkou dle Ankety Radia Proglas byl významně menší: pouze album
Mrakoplaše
na 12. místě. Z první dvacítky vyhlášené Radiem Proglas se s naším žebříčkem potkává už jen album
Bonsai č. 3
:
Hořká letní noc
(v Proglasu na 20., u nás na 10. místě). (Zde je ovšem nutno podotknout, že Anketa Radia Proglas není žánrově vyhraněná a na vyhlašovaných místech byla tentokrát folku méně než polovina, řekl bych.)

Žebříček *Hodnocení desek má ovšem i svou opačnou stranu*. Zde jen čtyři alba (**František**

Nedvěd jr .: ***V***
e svých písních žiješ dál
(4,78 bodu);
T a V Folk band
:
50
(4,60 bodu);
Martin Čmelík & Busk It
:
Krasosmutky
a shodně
Romantici
:
Spřízněné duše
(4,50 bodu)) nedosáhla na průměrné bodové ohodnocení 5,00, které – si myslím – vůbec není špatné. Důvod? Dle mého názoru: 1) Naprosto špatné desky skoro nejsou, nebo se aspoň nedostanou do Hodnocení desek FT. 2) Sestava hodnotitelů je taková, že když se jednomu z nich zdá, že se některé album už skoro blíží k ohodnocení „naprosto špatné“, někdo jiný zpravidla desku ohodnotí jako velmi slušnou. Nenořil jsem se letos příliš do statistických výpočtů, ale „od pohledu“ se mi zdá, že jsme se o něco lépe shodli na tom, co je dobré, než co je špatné. Výjimku potvrzující pravidlo tvoří na 5. místě od konce deska
Jindry Kejaka
Výběr
, která dostala od všech hodnotících hodnotitelů 5 bodů, tedy je to jediné album, na kterém jsme se shodli. Idylku poněkud narušuje to, že nehodnotících hodnotitelů byla v tomto případě většina, tedy shodlo se nás vlastně jenom pět.

Čímž se dostávám k hodnotitelům.
Je nás jedenáct
, řečeno s klasikem, a pár let to takhle už je. S jedinou výjimkou: občas je nás i dvanáct, to když se přidá Tomáš Doug Machalík, který se nepravidelně připojuje a odpojuje. Tudíž hodnotitele možná dobře znáte a jejich jména si můžete přečíst v záhlaví tabulky Hodnocení desek, chcete-li. Já vám je v následujících řádcích představím tak trochu v akci.

Nejprve k *počtu udělených hodnocení*: bylo jich 389, tedy pouhých 71 % z 550 teoreticky možných udělených hodnocení; menší podíl hodnocených desek než tento byl naposledy v roce 2019. Dva hodnotitelé obodovali všechny desky (Milan Belmondo Plch a já), k méně než polovině titulů se vyjádřili tři hodnotitelé. Ještě větší rozdíl byl mezi hodnocenými tituly: pouhých sedm z nich ohodnotili všichni pověření. Byly to s jedinou výjimkou desky z první desítky:

Sen nenasytných kluků

,
Co my víme

,
Tichá radost

,
Život je krátký

,
Hořká letní noc
a
Malina Brothers
:
V peřejích
. Tou výjimkou je album umístěné přesně v půlce žebříčku -
Jan Burian & Jaroslav Kořán
:
Anebojo!
No a existují dvě alba, která dostala body pouze od tří hodnotitelů:
ForFolk
:
Živě ze Studia 1
a
Jana Chládková
:
Bylo nebylo
. To mně přijde jako velmi smutný ústup. Ještě před třemi lety jsem psal, že „tři alba měla ‚pouze' sedm hodnocení, méně nikdo". Teď je asi ta pravá chvíle, abych zdůraznil, že pravidla Hodnocení desek připouštějí, aby si hodnotitel vybral, zda hodnotit chce nebo ne. Nic tedy neporušuje, nedopouští se žádných nepravostí a nečestností. Dokonce jsem se schválně vyhýbal formulaci, že si hodnotitel album poslechl/neposlechl a psal jsem zásadně, že hodnotil/nehodnotil, protože jsem přesvědčen, že při takto nastavených pravidlech jsou hodnotitelé, kteří si album poslechli, ale rozhodli se nebodovat, z osobních nebo taktických důvodů. Aby bylo jasné: pravidla měnit nechci, nejsem revolucionář. Ale když už jsem se pustil do psaní tohoto článku, dovolím si apelovat na své kolegy, abychom se snažili podíl využitých hodnocení zvýšit. Zaručeně to pomůže relevanci jednotlivých výsledků a určitě taky významu Hodnocení desek.

Myslím, že zajímavá otázka je vždy, *kolik bylo uděleno desítek*. Kolik hodnotitelů si myslí o kolika deskách, že je to absolutně dokonalé album bez vad, které spouští euforii? V hodnoceném ročníku bylo rozdáno 11 desítek. Chce se mi říct pouhých 11 desítek: vrátím se

ještě jednou k ročníku 2020 a sdělím, že tehdy bylo uděleno 29 desítek. Pokud moje předchozí tvrzení o silném a průměrném ročníku bylo čistě ze subjektivního hodnocení (můžete samozřejmě říct „dojmu“, ale ničím jiným hudební kritika nevládne), zde jsou k dispozici o něco objektivnější data. Kromě jedné byly všechny desítky uděleny v užší špičce: nejvíc jich dostala andělská **Marie Puttnerová** (4), pak následuje letošní **vítěz** (3), **Bratři Ebenové** (2) a **Pavel Čadek** (1). Jedenáctá desítka je zbloudilá střela nebo chcete-li překvapení ročníku: obdrželo ji od Petra Klokana Vratného celkově 14. album **Vojty Šňupárka** ***Žába na prameni*** . Nejštědřejší v rozdávání desítek byl Milan Belmondo Plch – podaroval jimi všechny desky užší špičky. Dušan Trličík udělil dvě desítky, po jedné pak některému z alb užší špičky přiřkli Brigita Kytka Vidimská, Milan Bátor, Milan Tesař a Pavel Rada. Ostatní čtyři hodnotitelé desítku z kabely nevytáhli. Na druhé straně bodového vějíře sice jedničky nepadaly, ale poměrně nezvyklé dvojky tentokrát ano, a to hned tři: Pavel Rada takto ohodnotil díla **Františka Nedvěda jr** . (***Ve svých písních žiješ dál***) a **Františka Zemana** (***Otevřená srdce***) a já album ***Bylo nebylo*** **Jany Chládkové** .

Průměrná známka na jedno hodnocené album byla v tomto ročníku **6,77**. V již několikrát zmiňovaném ročníku 2020 to bylo 7,10. Lze tedy říci, že hodnotitelé jako kolektivní, nikým nekoordinovaná entita zareagovali na to, o čem jsem již mluvil – subjektivně vzato, na posun od silného k průměrnému ročníku. A že tedy nepokračovali v bodové inflaci, což je bezesporu skvělé. Rozdíly mezi jednotlivými hodnotiteli byly ovšem jako obvykle značné. Za největšího škrta jsem byl tentokrát já s průměrem 6,00 bodu na mnou hodnocenou desku, Pavel Rada udělil v průměru jenom o šest setin bodu více. Nejštědřejší byl Milan Bátor (stejně jako v roce

2020) s průměrem 7,67 bodu na desku následovaný Petrem Klokanem Vratným (7,57). Nepřekvapí proto, že nestejně štědří hodnotitelé měli i značně rozdílné hudební názory. Shodli jsme se – jak řečeno výše – na jediné desce (
Jindra Kejak
), zatímco těch s širokým vějířem hodnocení byla spousta. Největší, šestibodový (!) rozdíl pak vykázalo album
Františka Zemana
Otevřená srdce
. Dušan Trličík mu udělil 8 bodů s komentářem
„S chutí poslechnuto“
, zatímco Pavel Rada, jak již bylo řečeno, body 2, ke kterým napsal
„Nejdřív jsem tuhle popíkovou desku s příšernými texty vůbec nechtěl hodnotit, protože na tento server – podle mého – nepatří. Ale když už jsem si ji poslechl…“

Letos vás nebudu pronásledovat vším možným, co nám cenné údaje vědy statistiky mohou nabídnout, a všimnu si už jen jednoho fenomenu. Zatímco mnoho minulých ročníků jsem krčil rameny nad možnými žánrovými žebříčky uvnitř Hodnocení desek, protože vyhraněně žánrové desky (countryové, bluegrassové, trampské, lidovkové a pseudolidovkové aj.) nebyly buď vůbec nebo jedna na žánr, letos došlo k nebývalé *renesanci trampské písně*. Trampských desek – nebo těch, které já za trampské považuji – bylo letos sedm (!), a to nepočítám takové, které by se možná daly charakterizovat jako trampfolk a většinou by skončily na chvostu tohoto žebříčku. Nejvíce bodů mezi nimi nasbírala deska
Roman Pokorný & Wabi Ryvola
:
Blues dřevorubce
(7,25) těsně následovaná
Novými strunami
(
Trampská archeologie
; 7,14) a
Monopólem
(
Cestopísně
; 7,13). Důležité je, že žádná z těchto sedmi trampských desek neklesla pod 6 bodů, což je podle mne bodové ohodnocení alba slušného, vydařeného.

Přeji tedy trampské písničce, aby její albová obroda pokračovala i v tomto roce a
Hodnocení desek
přeji, aby se mu dařilo, tj. aby vycházely desky, které bude radost hodnotit (nebo aspoň které

bude prostě možné hodnotit), a aby jejich porovnání zajímalo umělce, vydavatele a hlavně vás, milí čtenáři. Příjemný poslech přeji.